

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін

Код РПНД О71845

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Слободян С. О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ
Ukrainian Language in the Mass Media

рівень вищої освіти	_____ перший (бакалаврський) _____
тип дисципліни	_____ обов'язкова _____
мова викладання	_____ українська _____

Миколаїв – 2020 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань 06 Журналістика спеціальності 061 Журналістика освітня програма Реклама і зв'язки з громадськістю.

«25» серпня 2020 року. 14 с.

Розробник: *Гузенко С. В.*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ» узгоджено з гарантом освітньої програми (гарантами освітніх програм)*

Гарант освітньої програми «Журналістика (Реклама і зв'язки з громадськістю)»

Доктор філологічних наук,
професор

Філатова О. С.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ» розглянуто на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Трибулькевич К. Г.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового гуманітарного інституту

Протокол № 1 від «26» серпня 2020 р.

Голова

Бобіна О. В.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Лабарткава А. В.

Робоча програма навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ» затверджено Науково-методичною радою НУК

Протокол № 6 від «27» серпня 2020 р.

Голова НМР НУК

Трушляков Є. І.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	5
3. Очікувані результати навчання	6
4. Програма навчальної дисципліни	6
5. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування	9
6. Форми поточного та підсумкового контролю	9
7. Критерії оцінювання результатів навчання	11
8. Рекомендовані джерела інформації	12

ВСТУП

Анотація

Мета вивчення дисципліни – поглибити й закріпити знання студентів-журналістів із теоретичних основ сучасної української літературної мови; сприяти оволодінню мовними нормами; ознайомити з лексико-граматичними особливостями організації текстів різних жанрів ЗМІ в цілому та принципами відбору; сформувати навички правильного використання лінгвістичних засобів залежно від сфери й мети спілкування та роботи з журналістськими текстами.

Ключові слова: українська мова, публіцистичний стиль, текст, стилістика, культура мовлення.

Abstract

The purpose of studying the discipline is to deepen and consolidate the knowledge of student journalists on the theoretical foundations of modern Ukrainian literary language; to promote the mastery of language norms; to acquaint with lexical and grammatical features of the organization of texts of various genres of mass media as a whole and principles of selection; to form skills of correct use of linguistic means depending on the sphere and purpose of communication and work with journalistic texts.

Key words: Ukrainian language, journalistic style, text, stylistics, speech culture.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	<u>Галузь знань:</u> 06 Журналістика	<i>Вибіркова</i>	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	<u>Спеціальність:</u> 061 Журналістика <u>Освітня програма:</u> «Реклама і зв’язки з громадськістю»	Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	1-й
		Лекцій	
		15 год.	4 год.
		Семінарські	
		30 год.	6 год.
		Самостійна робота	
	75 год.	110 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 5.	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Вид контролю: залік	
		Форма контролю: комбінована	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%): для денної форми навчання – 38 %; для заочної форми навчання – 8 %.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «*УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ*» – поглибити й закріпити знання студентів-журналістів із теоретичних основ сучасної української літературної мови; сприяти оволодінню мовними нормами; ознайомити з лексико-граматичними особливостями організації текстів різних жанрів ЗМІ в цілому та принципами відбору; сформувати навички правильного використання лінгвістичних засобів залежно від сфери й мети спілкування та роботи з журналістськими текстами.

Завдання дисципліни: Систематизувати теоретичні знання студентів про формування та розвиток української мови, принципи її організації та функціонування. Сприяти практичному удосконаленню культури усного й писемного мовлення майбутніх журналістів. Детальніше розглянути проблемні питання фонетики, фонології, морфеміки, словотвору, пунктуації сучасної української літературної мови. Показати своєрідність функціонування орфоепічних та орфографічних норм української мови, лексики, фразеології, граматики. Навчити студентів характеризувати мовностилістичні особливості журналістських текстів різних жанрів.

Метою вивчення навчальної дисципліни «*УКРАЇНСЬКА МОВА В ЗАСОБАХ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ*» є формування у студентів відповідно до освітньої програми таких компетентностей:

- ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях
- ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

- ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою
- ФК02. Здатність формувати інформаційний контент
- ФК09. Здатність створювати тексти і документи, розробляти оптимальні за складом та функціональністю мультимедійні компоненти для використання у рекламі та PR.
- ФК10. Здатність визначати потенціал та ефективність діяльності підприємства / установи / організації; управляти зовнішнім та внутрішнім іміджем організації, враховуючи соціологічні, маркетингові дослідження та психологію споживачів.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті опанування курсу студенти мають знати та вміти:

- ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції
- ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
- ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень
- ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою
- ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Орфографічні і лексичні особливості мови ЗМК

Тема 1. Сучасна мовна ситуація в Україні та вітчизняних ЗМІ. Новий український правопис 2019.

Зміст і структура курсу. Поняття національної та літературної мови. Культура мови і культура мовлення. Мовна норма. Типи мовних норм. Поняття рідної та державної мови. Конституція України про державну мову та мови національних меншин. Геноцид – етноцид – лінгвоцид. Основні форми лінгвоциду в Україні та в інших державах. Україномовні ЗМІ: сучасний стан, проблеми, перспективи, тенденції.

Література: [2, с. 15-40]; [3, с. 34-56]; [4, с. 4-10].

Тема 2. Орфографія і орфоепія в українських ЗМК

Предмет і завдання фонетики. Акустичні властивості звуків. Анатомо-фізіологічний аспект вивчення звуків. Мовний апарат. Класифікація голосних та приголосних звуків. Склад. Наголос. Поняття орфоепії. Орфоепічні норми.

Український правопис. Підсистеми правопису: графіка, орфографія, пунктуація. Українська графіка. Графічні засоби. Орфографія. Принципи українського правопису: фонетичний, морфологічний, історичний, або традиційний. Новий український правопис. Суть концепції сучасного українського правопису. Найскладніші правила чинного українського правопису.

Література: [5, 45-66]; [6, с. 10-16]; [7, с. 15-25].

Тема 3. Лексика в українських ЗМК

Слово як номінативна одиниця мови. Ознаки слова. Поняття лексеми. Лексичне й граматичне значення слова. Типи лексичних значень. Пряме і переносне значення слова в мові ЗМІ. Полісемія (багатозначність слів) та моносемія (однозначність слів). Терміни.

Синоніми, антоніми, омоніми, пароніми, їх типи та особливості використання в мові ЗМІ. Групи лексики сучасної української мови за походженням. Власне українська і запозичена лексика. Основні причини запозичень. Старослов'янізми в українській мові, їх основні ознаки. Слова іншомовного походження. Інтернаціоналізми, екзотизми (етнографізми) та варваризми, їх значення в публіцистичному тексті. Явище пуризму.

Стилістично нейтральна та стилістично забарвлена лексика. Розмовна та просторічна лексика, їх склад та характер. Діалектизми. Жаргонізми й арготизми. Активна і пасивна лексика. Архаїзми й історизми. Неологізми, їх види. Оказіоналізми.

Література: [5, с. 72-115]; [7, с. 18-56]; [8, с. 12-26].

Змістовий модуль 2. Морфологічні і синтаксичні особливості мови ЗМК

Тема 4. Морфологічні особливості мови ЗМК

Іменник. Відмінювання іменників, відміни та групи. Кличний відмінок іменників. Форми звертань в українській мові. Огріхи вживання кличного відмінка у ЗМІ. Відмінювання власних назв, аббревіатур. Невідмінювані іменники.

Прикметник. Розряди прикметників за значенням, групування за формою та відмінюванням. Ступені порівняння прикметників. Помилки у вживанні форм ступенів порівняння прикметників у мові ЗМІ.

Специфіка використання числівників у мові ЗМІ. Типові помилки.

Граматики-стилістичне використання займенників у будові публіцистичного тексту. Типові помилки у вживанні займенників.

Особливості використання дієслів у мові мас-медіа.

Прислівник. Розряди прислівників за значенням, походженням і будовою. Особливості правопису, наголошення прислівників та прислівникових словосполучень. Відображення в журналістських текстах семантичного багатства прислівників.

Синонімія прийменникових конструкцій у публіцистичному тексті. Помилки у вживанні прийменників. Роль прийменникових конструкцій у творенні словосполучень.

Література: [5, с. 115-150]; [6, с. 25-40].

Тема 5. Синтаксичні особливості мови ЗМК

Синтаксис як учення про будову речень і словосполучень.

Предмет синтаксису. Синтаксис і пунктуація. Основні синтаксичні одиниці. Особливості використання словосполучень у мові ЗМІ. Помилки у побудові словосполучень.

Поняття про просте ускладнене речення, його функції в мові ЗМІ. Однорідні члени речення.

Узагальнювальні слова при однорідних членах речення. Пунктуація. Речення з відокремленими членами (означеннями, прикладками, обставинами, додатками, уточнювальними словами), способи їх вираження та функції в мові ЗМІ. Пунктуація. Речення зі вставними і вставленими конструкціями, способи їх вираження та функції в мові ЗМІ.

Пунктуація. Звертання, його види. Звертання різної тональності у практиці журналіста. Пунктуація.

Література: [5, с. 150-172]; [1, с. 41-80].

Тема 6. Функціональні стилі у професійній комунікації журналіста

Загальне поняття про функціональні стилі української мови, їх коротка характеристика. Основні ознаки функціональних стилів. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів. Текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності.

Публіцистичний стиль як основа мовлення ЗМІ, його особливості. Роль журналістів у становленні й збагаченні публіцистичного стилю.

Література: [5, с. 173-221]; [8, с. 82-125].

Тема 7. Текст. Дискурс у журналістиці

Сутність тексту, його ознаки. Типологія текстів. Складне синтаксичне ціле (надфразна єдність, прозова строфа) як одиниця тексту. Засоби зв'язку компонентів складного синтаксичного цілого. Стилістичні властивості складного синтаксичного цілого в текстах ЗМІ.

Поняття про дискурс. Типи дискурсів. Особливості публіцистичного тексту. Початки і кінцівки як структурні елементи радіо- та телепрограм, телетекстів. Абзац. Роль абзаців у тексті. Особливості редагування тексту.

Література: [5, с. 223-243]; [6, с. 80-90].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин

	денна форма навчання				заочна форма навчання			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	с	с.р.		л	с	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Орфографічні і лексичні особливості мови ЗМК								
Тема 1. Сучасна мовна ситуація в Україні та вітчизняних ЗМІ. Новий український правопис 2019	20	2	2	14	20	2	–	18
Тема 2. Орфографія і орфоепія в українських ЗМК	20	2	6	12	20	–	–	20
Тема 3. Лексика в українських ЗМК	20	2	6	12	20	–	2	18
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	6	14	40	60	2	2	56
Змістовий модуль 2. Морфологічні і синтаксичні особливості мови ЗМК								
Тема 4. Морфологічні особливості мови ЗМК	15	2	6	7	15	2	–	13
Тема 5. Синтаксичні особливості мови ЗМК	15	2	2	11	15	–	2	13
Тема 6. Функціональні стилі у професійній комунікації журналіста	15	2	4	9	15	–	–	15
Тема 7. Текст. Дискурс у журналістиці	15	3	4	8	15	–	2	13
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	9	16	35	60	2	4	54
РАЗОМ ЗА КУРСОМ	120	15	30	75	120	4	6	110

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Сучасна мовна ситуація в Україні та вітчизняних ЗМІ.	2	–
2.	Окремі прояви мовної політики. Проблема культури мовлення у ЗМК	2	–
3.	Графіка та орфографія української мови	4	–
4.	Лексика в українських ЗМК	4	–
5.	Словниковий склад української мови	2	2
6.	Морфологія як наука про частини мови. Іменні частини мови	2	–
7.	Морфологія як наука про частини мови. Дієслово	2	–
8.	Морфологія як наука про частини мови. Службові частини мови	2	–
9.	Синтаксис і пунктуація української мови.	2	2
10.	Функціональні стилі у професійній комунікації журналіста	4	–
11.	Текст. Дискурс у журналістиці	4	2
Разом		30	6

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – *2-4 год./1 заняття*;
- виконання практичних завдань протягом семестру – *2-4 год./1 заняття*;
- написання есе, власних текстів, аналітичний огляд – *мінімум 5 годин на 1 роботу*;
- підготовка до контрольних заходів – *5 год. на 1 захід*.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних занять	30	30
2	Виконання практичних завдань	20	30
3	Написання есе, власних текстів, аналітичний огляд	20	30
4	Підготовка до контрольної роботи	5	20
<i>Разом</i>		75	110

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДІВ ЇХ ДЕМОНСТРУВАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання виступають:

- усні відповіді;
- практичні завдання;
- контрольна робота;
- залік.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключної залікової письмової роботи. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 30 (15 тем по 2 бали).</i>	

Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	Критерії оцінювання
4	Завдання виконано правильно, повно, логічно, текст містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використано міждисциплінарні зв'язки, представлено аргументовані висновки
3	Завдання виконано в цілому правильно, достатньо повно, логічно; допущено несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
2	Завдання виконано частково правильно, є неточності, недостатньо обґрунтована думка
1	Завдання має суттєві помилки, аргументи не сформульовано, неправильно використано терміни.
0	Студент не виконав завдання
<i>Максимальна оцінка студента за даний компонент програми 60 (15 тем по 4 бали).</i>	

Залікова контрольна робота	Критерії оцінювання
9-10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
7-8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
5-6	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
3-4	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів</i>	

Контрольна робота (письмово)	Критерії оцінювання

30-42	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
20-29	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
10-19	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
1-9	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 42 бали</i>	

Залік	Критерії оцінювання
35-40	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
25-34	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
15-24	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
5-14	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
1-4	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 40 балів</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на практичних заняттях	15x2 бали = 30 балів	3x2 бали = 6 балів
Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	15x4 бали = 60 балів	3x4 бали = 12 балів
Залікова контрольна робота	10 балів	–
Контрольна робота (письмово)	–	42 бали
Залік	–	40 балів
Всього	100	100

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	Т1	Відповіді на практичних заняттях	2		–
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	4		
	T2	Відповіді на практичних заняттях	3x2=6		–

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	3x4=12		
	T3	Відповіді на практичних заняттях	3x2=6	Відповіді на практичних заняттях	2
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	3x4=12	Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	4
ЗМ2	T4	Відповіді на практичних заняттях	3x2=6		
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	3x4=12		—
	T5	Відповіді на практичних заняттях	2	Відповіді на практичних заняттях	2
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	4	Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	4
	T6	Відповіді на практичних заняттях	2x2=4		
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2x4=8		—
	T7	Відповіді на практичних заняттях	2x2=4	Відповіді на практичних заняттях	2
		Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	2x4=8	Виконання практичних завдань, есе, власних текстів, аналітичний огляд	4
	Залікова контрольна робота		10		—
	Контрольна робота (письмово)		—		42
Залік					40
Сума			100		100

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Литвинська, С. В., Дячук, Т. М., Онуфрійчук, Г. І., & Добровольська, Л. А. Ділова українська мова. Практикум. 2022. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/handle/NAU/56642>
2. Сміліченко, Я. Б. Методичні вказівки для контрольних робіт з дисципліни «Ділова українська мова». 2021 URL: <http://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/5916>
3. Зінченко, В. М., Зинченко, В. Н., Ревуцька, С. К., & Ревуцкая, С. К. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни «Ділова українська мова». 2020 URL: <http://elibrary.donnuet.edu.ua/id/eprint/2064>
4. Кацавець, Р.. Українська мова усна і писемна (ділове спілкування): навчальний посібник. 2020. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/17890>

5. Блашків, О. В., Вількова, Т. Т., & Коноплицька, О. І. Українська мова за професійним спрямуванням. 2022. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/48080>
6. Бондарчук, К. С. (2020). Українська мова в сучасному медіапросторі. *Publishing House "Baltija Publishing"*.

Допоміжна література

1. Вусук, Н. Л. Вплив сучасної лексики ігрового комп'ютерного дискурсу на медіа та розважальний контент. *Львівський філологічний часопис*, (11), 2022. С. 51-56. URL: http://lib.ndu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2296/1/arvativ_chyt_2021.pdf#page=40
2. Башманівський, В. І., Шульська, Н. М., & Зінчук, Р. С. Фейкоінструментарій ведення інформаційної війни в Україні: на матеріалі мови сучасних медіа. *Вчені записки Таврійського національного університету імені ВІ Вернадського*, 34(1), 2023. С. 274-280. URL: http://eprints.zu.edu.ua/36988/1/%D0%92%D0%971-2_2023%20%D1%84%D0%B0%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F-284-289.pdf
3. Вовк, К. М. (2021). Вживання слів іншомовного походження у мові змі (на прикладі газети «Вісник»). *Актуальні проблеми мовознавства*, 40. URL: http://lib.ndu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2296/1/arvativ_chyt_2021.pdf#page=40
4. Єрмоленко С. Засоби масової комунікації і мовна свідомість сучасного українця. *Культура слова*. 2013. Вип. 79. С. 123-125. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kuls_2013_79_18
5. Мацько В. Українська мова : навч. посібник Львів : Новий Світ-2000, 2019. 264 с.
6. Новий український правопис : навч. посібник Київ : ЦУЛ, 2019. 284 с.
7. Панасенко Г. С. Динаміка мовних конфліктів у ХХІ столітті. *International relations. Economics. Country Studies. Tourism (IRECST)*. 2018. Вип. 8. С. 63-73. URL: <https://periodicals.karazin.ua/irtb/article/view/12283>
8. Плеханова, Т. ДО ПРОБЛЕМИ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ У МЕДІА. *Журналістика майбутнього: виклики, тенденції, перспек*, 2022. С. 238. URL: <https://www.destin-project.info/wp-content/uploads/2023/01/Zbirnyk-tez-mizhnarodnoi-konferentsii-u-ramkakh-DESTIN-2022.pdf#page=238>
9. Українська мова. Енциклопедія 2-ге вид., зі змінами і доп. К. : Українська енциклопедія, 2004. **Словникові статті**: *Мовна політика* (С. 357-361); *Мова і суспільство* (С. 349-352); *Лінгвоцид* (С. 315-318); *Українсько-російські мовні контакти* (С. 744-746). URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Rusanivskyy_VM/Ukrainska_mova_Entsyklopedia/ АБО <http://1576.ua/books/4995>
10. Шульська, Н. М., & Зінчук, Р. С. Комунікативно-функційний потенціал заголовків у мові сучасних медіа. *Вчені записки*, С. 212-220. URL: http://philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/5_2021/part_2/37.pdf

Інформаційні ресурси в інтернет

1. Словники України онлайн URL: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
2. Історія Українського правопису URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?Z21ID=&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=online_book&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=FF=&S21STR=ukr0000764

3. Український правопис URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>

4. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

Розробник програми

_____ С. В. Гузенко

**Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни
«Українська мова в засобах масової комунікації»**

1. Внесено зміни до списку рекомендованих джерел інформації. Зокрема оновлено список основної та допоміжної літератури, списку інформаційних ресурсів в інтернет.

Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «Українська мова в засобах масової комунікації» розглянуто на засіданні кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол №10 від 01.07.2022 р.

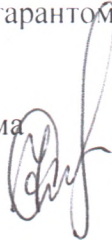
Завідувач кафедри

д-р філол. н., проф. Філатова О.С.

Зміни до робочої програми навчальної дисципліни «Українська мова в засобах масової комунікації» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Реклама та зв'язки з громадськістю»

д-р філол. н., проф. Філатова О.С.